

Ministerie van Economische Zaken
De heer H.G.J Kamp
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Bezoekadres
Kattenburgerstraat 5
1018 JA Amsterdam
Postadres
Kattenburgerstraat 5
1018 JA Amsterdam

Telefoon +3188 542 6363
E-mail: info@allianderdgo.nl

www.allianderdgo.nl

Datum
17 augustus 2016

Betreft: Reactie op de wijzigingsvoorstellen warmtewet (uitsluitend TPA)

Geachte heer Kamp,

Alliander heeft bijgedragen aan de reactie die Netbeheer Nederland heeft gegeven op het conceptwetsvoorstel voor herziening van de Warmtewet en bijbehorende toelichting. In aanvulling daarop en ingegeven door de ervaring die Alliander Duurzame Gebiedsontwikkeling in de afgelopen jaren heeft opgedaan door haar betrokkenheid met warmtenetten willen wij één onderwerp in het bijzonder onder uw aandacht brengen. Het betreft de regeling voor zogenaamde “Third Party Acces”, zoals in het conceptwetsvoorstel is beschreven onder hoofdstuk 6, artikel 22.

Er moet een volwaardige toegang zijn voor concurrerende warmtebronnen op warmtenetten van voldoende grote omvang. In onze ogen regelt het wijzigingsvoorstel dit ontoereikend. De voorgestelde regeling van verplicht overleg leidt naar onze mening vooral tot frustratie bij alle partijen; voor kleine, decentrale warmtenetten geeft het daarnaast veel onzekerheid waardoor onnodig nieuwe belemmeringen worden opgeworpen voor lokale initiatiefnemers.

- a) In de warmtevisie wordt gesteld dat er meer concurrentie op het warmtenetwerk nodig is. Maar de concept wetswijziging geeft daar maar heel weinig bruikbare invulling aan.
- b) De concept wetswijziging regelt een onderhandelde toegang voor alle warmtenetten, zonder verdere richtlijnen. Dat is onvoldoende, om de volgende redenen:
 - i) Van onderhandelde toegang is wereldwijd bekend dat het in veel gevallen niet werkt als er vooraf geen duidelijke richtlijnen zijn voor deze onderhandelingen, en dat bezwaar geldt hier ook in sterke mate: het wijzigingsvoorstel geeft wel vormvereisten, maar verder geen inhoudelijke richtlijn.
 - ii) In de praktijk geeft dat dan voor nieuwe toetreders vaak geen goede toegang:
 - (1) Nieuwe toetreders zijn vrijwel volledig afhankelijk van de goede wil van de bestaande partij; bij ontbreken daarvan kan hun toegang vaak niet praktisch goed en/of op tijd en/of voldoende zeker geëffectueerd worden
 - (2) Het lukt wel als partijen het vooraf in goed overleg eens worden, maar dat kan dan eventueel op gespannen voet met de wet op de mededinging (geïnterpreteerd worden als marktafpraak); er moet dus in de warmtewet staan dat dit niet onder

- marktafspraken valt (want ook het risico hiervan kan initiatieven blokkeren). Mede gezien de ervaring volstaat het niet om dit aan ACM over te laten omdat zulks teveel onzekerheid geeft.
- iii) Eén van de traditioneel bekende twistpunten is niet alleen de toegang op zich, maar ook de reservering van transportcapaciteit. Uit de beginstadia van vele energiemarkten (ook het begin van de huidige gas- en elektriciteitsmarkten) is bekend dat dit in de praktijk een belemmering is voor nieuwe toetreders als dit niet expliciet wordt geregeld.
 - iv) Pogingen van nieuwe toetreders worden door deze situatie gefrustreerd hetgeen leidt tot ontmoediging en lange procedures. Dit zal nieuwe initiatieven blokkeren. Vaak wordt dan teruggevallen op beoordelingen of bezwaarprocedures bij een toezichthouder, die daar echter weinig mee kan vanwege een gebrek aan richtlijnen en ervaringen. Dat leidt dan op zijn beurt weer tot lange procedures en een zware belasting voor deze toezichts- of mededingingsactiviteit, in dit geval ACM.
 - v) Om deze redenen vermoeden wij ook dat deze wet qua handhaving en beroepsprocedures moeilijk uitvoerbaar zou kunnen zijn voor de toezichtautoriteiten.
 - vi) Voor de bestaande partijen of initiatiefnemers van nieuwe projecten geeft dit bovendien veel onzekerheid omdat ze nooit weten waar ze aan toe zijn, want er is altijd een risico dat een procedure (ook na lange tijd) toch in hun nadeel uitpakt, zoals bijvoorbeeld ook heeft plaatsgevonden in de jaren na de liberalisering van de elektriciteitsmarkt. Dit kan initiatieven voor nieuwe investeringen, of zelfs handhaving van bestaande situaties, frustreren. Let wel: de onzekerheid komt daarbij niet zozeer van de marktwerking zelf, als wel van de onzekerheden in condities waaronder. Het huidige voorstel voor wijziging van de warmtewet is dusdanig vaag over deze condities, dat dit risico bijzonder groot wordt.
 - vii) Ook het uitbrengen van nadere amvb's, zoals voorgesteld, biedt voor dit alles weinig soelaas omdat er in de warmtewet (na deze wijzigingen) veel te weinig inhoudelijke basis wordt gegeven voor amvb's die leiden tot een inhoudelijk adequate TPA.
- c) Al met al raden we af om de voorgestelde onderhandelde toegang in te voeren zonder additionele richtlijnen. Als het thans niet mogelijk is om meteen te komen voor een systeem voor gereguleerde toegang omdat daarvoor de ervaring daarvoor ontbreekt, zou men minstens moeten komen tot een aantal richtlijnen c.q. gedragsregels voor de onderhandelde toegang. Deze richtlijnen zouden het volgende kunnen omvatten:
- i) *Partijen in warmtenetten mogen met elkaar lange-termijncontracten afsluiten voor warmtelevering, met daarbij inbegrepen de warmtetransportrechten voor het volume van deze warmtelevering mits proportioneel en voorzien van een adequate "use it or lose it" regeling waar anderen gebruik van kunnen maken. Bestaande situaties worden dus gemandateerd, terwijl tegelijkertijd nieuwe toetreders hierdoor wel toegang hebben tot de overtollige transportcapaciteit (die er in de praktijk vaak is, vanwege tegenvallende warmte-afzet ten opzichte van eerdere prognoses),*
 - ii) *Gecombineerde warmteleveranciers/netbedrijven in bestaande situaties worden geacht zo'n lange-termijn overeenkomst impliciet al te hebben met hun bestaande afnemers mits zij een adequate "use it or lose it" regeling voor warmtetransport opstellen waar anderen gebruik van kunnen maken. Nieuwe toetreders (warmteleveranciers) hebben daarmee toegang tot nieuwe klanten die aansluiten op het bestaande warmtenet*
 - iii) *Beheerders van een warmtenet reserveren niet meer warmtetransportvolume in het warmtenet dan nodig is voor de gecontracteerde levering (ook in de toekomst gecontracteerde levering, bijvoorbeeld voor nieuwbouwwijken die nog niet voltooid zijn), en stellen een voorzienbaar bestendig overschot aan warmtetransportcapaciteit*

beschikbaar aan derden voor lange-termijncontractering onder gelijke condities als die gelden voor henzelf.

- iv) Partijen kunnen lokaal nadere afspraken maken voor toegang tot warmtenetten die lokaal en regionaal worden ontwikkeld voor de verwezenlijking van de energietransitie, en publiceren de resulterende arrangementen op transparante wijze waardoor iedereen hiervan kennis kan nemen en op deze basis ook toegang kan krijgen. Hiervoor kan ook op lokaal of regionale schaal een toezichtscommissie worden ingesteld waarin lokale, regionale en/of landelijke overheden vertegenwoordigd zijn (al naar gelang de schaal). Lokale afspraken die op deze wijze worden ontwikkeld worden geacht om een extra markt (of zelfs een extra afzetvolume) te creëren die er anders waarschijnlijk niet zou zijn, en gelden in beginsel niet als marktafspraken of vergelijkbare delicten uit hoofde van de mededingingswetgeving.*
- v) Overigens is zo'n lokaal afsprakenpakket vooral belangrijk voor grotere netten waarbij verschillende warmtebronnen praktisch mogelijk is of in de toekomst kan worden. Voor heel kleine netten zal er in de praktijk weinig warmte-alternatief zijn; dit geldt bijvoorbeeld voor nieuwe warmteprojecten door lokale bewonerscollectieven. Voorkomen moet worden dat TPA regelingen remmend werken op kleine initiatieven.*

Alliander is graag bereid om het bovenstaande nader toe te lichten en mee te denken in het vervolgtraject.

Met vriendelijke groet,
Alliander Duurzame Gebiedsontwikkeling B.V.

Ir. D.B. Potters MBE
General Manager